

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nedreptate nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimit!

Birourile de administrație:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Eduard Moser, Haasenstein & Vogler
(de la Moscova), Heinrich Schalk, Alois
Kornfeld, M. Duka, A. Oppelt, J. Don-
nerberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mészai, Eckstein-Bernad;
în Frankfurt: G. L. Daube; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonică pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL III

„Gazeta” ieșe în fiecare zi
Abonamente pentru Austrija-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea piațamare
Nr. 22, etajul I. pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 92.

Brașov, Luni, Marți 25 Aprilie (7 Maiu)

1889.

Brașov, 24 Aprilie v.

Rari sunt ocaziunile, în care se destăinuiește în dieta unguerească atâtea adevăruri despre sistemul unguerească de guvernare, ca în cursul desbaterilor asupra bugetului.

Și de rândul acesta desbaterile asupra bugetului sunt mai interesante, fiindcă urmăză curând după desbaterile asupra legii militare.

Ce nu s'a putut spune cu acea ocaziune, se spune acum la buget când tărâmul desbaterilor e mai larg.

Și-apoi mai e și altă împrejurare, care face ca deputații să rupă cu totul vîlul, sub care se mai ascundea felul de guvernare al regimului unguerească.

Se știe că cu ocaziunea desbaterilor asupra legii militare, vîdînd deputații opoziționali că, cu toate demonstrațiile de stradă, cu toate acușările ridicate de ei încontra ministrului Tisza și a partidului său, acestora nici prin gând nu le trece să se retragă dela sacul cu grăunțe, ca să facă loc altora, și că prin urmare legea totuși se va vota, mulți dintre ei, dintre deputații opoziționali, au renunțat a mai vorbi.

Acum însă li-se oferă ocaziune nouă și multă mai potrivită a biceii regimului fără cruțare și așa avem și noi prilejul a auzi nouă adevăruri, nouă și grave, der drepte acușățiuni încontra sistemului de guvernare al celor dela putere.

Aflăm din aceste desbateri, că binefacerea, cu care ne-a bătut Koloman Tisza, de când conduce destinele acestui stat, sunt: cheltuelile statului urcate cu 109 milioane, dările sporite cu 146 milioane, și nu mai puțin decît 79 de legi de dare, a-lu căroru șir încă nu e încheiat!

„Koloman Tisza — dize br.

Ivor Kaas — e cel mai ușuraticu ministru-președinte unguerească. În decursul regimului său, poporul a sărăcit, emigrarea a devenit modă, și e mirare, că poporul nu e strivitu de povara, ce-lu apasă. Pauperismul ia proporțiuni totu mai mari, deficitul e permanent. Koloman Tisza a ruinatu statul materialicesce și moralicesce.

Br. Kaas a arătat numai în generalu relele și neajunsurile ce au căput ca o năpaste asupra poporațiunii statului din pricina nenorocitului sistem de guvernare unguerească. Alți vorbitori au intrat însă mai mult în amărunt.

Astfelu, Ignacz Helfy a ilustrat de pildă moralitatea administrațiunii organelor financiare, care sunt însărcinate cu încasarea dărilor, dîcîndu că lor nu le este atata să eșecute legea în modu dreptu, ci se storcă cătu mai multu dela cetățenii contribuabili, cari sunt supuși la vexațiuni totu mai mari.

Unu altu deputat, Em. Hollaky, vorbindu despre modul cum și-a formatu Tisza majoritațile din dietă, dize că Ardelul e cu totu parăginitu și s'a prefăcutu în teren de cortezire, așa că chiar profesorii ung. își trimit din sat în sat școlarii ca să facă servicii de cortezie pe la alegeri; același lucru ilu tacu și învățătorii și inspectorii școlari. În timpul alegerilor domnesce în Ardelu comitetul executiv alu partidei guvernamentale și elu dispune de toate autoritațile. Hollaky îi recomandă d-lui Tisza esemplul ce l'a datu d-lu Ioan Brătianu, care s'a retrasu când a vîdutu că e curentul încontra lui, deși avea majoritate în cameră și deși crease în cei doisprezece ani, cătu a statu la guvern, independența țerii.

Unu lucru numai au uitatu să-lu spună d-nii Kaas, Helfy și Hollaky, rivalul d-lui Truța la alegerile din Baia de Crișiu, că la toate aceste rele ale regimului tiszaiștu au contributu toți aceia, cari ađi ei înșiși nu mai pot suferi șederea lui Tisza la guvern și ceru retragerea lui.

Der nici vorbă nu e să se retragă Tisza, să se schimbe sistemul de guvernare de ađi, precum se aștepta opoziția în urma reconstruirii ministerului. Intrarea lui Szilagy, Wekerle și Szapary în ministeru, dize Tisza, nu însemneză unu program nou pentru guvern, și ceea ce a declarat Szilagy în privința reformelor, ce ar fi de făcutu, represintă deocamdată numai părerile lui subiective.

Tisza nu vrea să recunoscă că are păcate — și opozițiunea i-a înfățișat numai o parte din ele; de păcatele lui comise încontra naționalităților nemaghiare prin răsboirea lor, prin prigonirea limbilor lor, prin nutrirea șovinismului maghiar nenorocitu, se'nțelege, nici că a făcutu amintire, — numai unu singur păcatu și-lu recunosc Tisza, că adecă, precum s'a dîșu, „stă acum la cărmă de prea multă vreme și omenilor li s'a uritu de elu”.

De ar fi consciu de aceea, că faptele lui în timpul de patrusprezece ani au fostu bune și drepte, nici acesta n'ar putu-o admite. Căci cui i-se urăsc de bine și de dreptate?

Der nu numai că li s'a uritu omenilor, ci ei suntu sătui și amăriți de rezultatele regimului tiszaiștu. Și contele Apponyi constata cu dreptu cuvîntu, că amăriciunea e generală și că nu ne putem mira de acesta pe cătu timpul partidei dela putere i suntu toate iertate, er minoritatea nu'și

află dreptul său, pe cătu timp va esista sistemul electoralu de ađi, și — adaugem noi — pe cătu timp nu va înceta nenorocita politică de maghiarisare.

DIN AFARĂ

Congresele catolice.

„Journal des Débats”, vorbindu de congresele catolice intrunite în mai multe țeri pentru a emite dorințele lor în favorea restabilirii puterii temporale a Papii, constata, că congresul dela Viena are mai cu deosebire însemnătate, pentru că partidul clericalu eșercită o influență preponderantă în Austria și pentru că Austria e aliată cu Italia. Acastă demonstrațiune clericală, adauge „Jurnalul”, tolerată de guvern, pune pe Austria într'o situațiune destul de falsă față de Italia, unde produce o impresie supărătoare. Decă episcopii francesi, cari sunt în același timp și deputați, s'ar fi datu la o astfel de demonstrațiune, indignarea ar fi fostu violentă în presa italiană, care a acusat de curîndu diplomația francesă, că voiesce să reinvieze convențiunea din Septevre 1864. Der Italia nu va putu să se plîngă, că nu avem destulă considerațiune pentru susceptibilitățile sale, ea ar putea chiar să ne propună pe noi ca modelu amicilor săi.

„Noua Pressă Liberă” se ridică încontra uneltirilor catolice din care căpi va membri fanatici au atacat mojicesce guvernul italianu aliatu alu Austriei, revendicîndu patrimoniul S-tului Petru și reclamîndu reedificarea mănăstirilor. Fôia vienesă constata cu părere de rău, că unu oficeru superioru, de origine saxonă, membru alu congresului, a esprimat chiar dorința, ca armata austriacă să mîrgă încontra Italiei.

Congresul spaniolu a trimesu o depeșe de felicitare plină de entusiasm congresului din Viena, pentru că a adresat Papii o telegramă în privința restabilirii puterii temporale. Principele de Lichtenstein a rostitu unu discursu

FOILETONULU „GAZ. TRANS”

Curierul Expoziției din Parisu.

[Correspondența noastră particulară.]

Unu amic alu diarului nostru ne trimite corespondența ce o publicăm mai la vale.

Alte corespondențe voru urma.

Din parte-ne nu putem decatu să atragemu cu insistență atențiunea binevoitoare a cetitorilor noștri asupra celor ce publicăm, invitîndu-i în același timp a urmări și cu și cele ce vom mai publica sub rubrica de mai susu.

I.

Parisu, 1 Maiu.

Inaugurarea Expozițiunii e iminentă.

Din nou, decă, privirile tuturor poporilor civilizate sau semi-civilizate se îndreptă spre Parisu.

Din nou capitala Franciei se impune atențiunii lumii întregi cu serbările ce le prepară.

Din nou manifestațiunile geniului

său prodigiosu voru storce admirațiunea generală.

Fericitu, că de astă-dată nu luptele de partide, nu boulangismul suntu împrejurările ce aridică Parisul peste nivelu evenimentelor noastre curente, să salutăm și noi împreună cu toți amicii păcii și ai Franciei mărta înăgurare a celei mai superbe Expozițiunii universale din căte au existat vr'odată. Să salutăm cu atatu mai călduros și cu atatu mai convinsă această serbare a păcii și a muncii, cu cătu aniversarea lui 6 Maiu 1789 ne reamintescă centenariul celui mai mare și alu celui mai fenomenal act politic și social.

**

Expozițiunea actuală e a XV-a din căte s'au ținutu la Parisu. Se înțelege de sine, că n'au fostu toate internaționale, cum e cea de acum.

Prima expozițiune națională s'a înăgurat la 1 Vendémiaire (22 Septevre) 1798, după planul unui fost ministru de comerț, François de Neufchâteau, pe câmpul lui Marte, adecă pe locul, pe care e aședată cea actuală.

Cu toate circumstanțele nefavorabile ale unei epoci de teribile revoluțiuni, cu

totă apatia publică, Expozițiunea din 1798 a încântat pe contemporani, și celebrul Mougé nu putu să se reție d'a nu esclama cu mândria:

„Ađi vedem, că totu ce e utilu triumfulu soldaților noștri, că totu ce ne procuram până acum dela străni, stau ascunse în sinul țerii noastre; pentru a le avé, n'avem decatu să le scotem.”

Trei ani după acesta, totu în luna lui Septevre, se înăgură Expozițiunea a doua națională. De astă-dată drumul era deschis, și prin urmare, afluența exposanților mai considerabilă.

Pe când în 1798 nu participaseră la Expozițiă decatu 110 inși, reprezentîndu 16 din 88 de districte, la 1801 se intruniră în curtea Luvrului 220 de exposanți.

La unu an după acesta, Expozițiunea a III națională intrunescă 540 de exposanți din 73 de districte.

Patru ani în urmă, după strălucita victorie dela Austerlitz, Napoleon I organiză a patra expozițiune. De astă-dată Expozițiunea ia proporțiuni atatu de mari, încatu cei 1422 de exposanți nu mai încap în curtea palatului Luvru, și mulți din ei se stabilesc pe esplanada Invali-

ților, unde actualminte figură Expozițiunea coloniilor.

Răsboiele, ce a avut să suporte Francia în urmă, tragediile anilor 1813, 1814 și 1815 tăiaseră ori-ce avîntu comercialu. Astfelu vedem, că abia după unu intervalu de 13 ani se pôte ține a V-a Expozițiune.

Punctele de atracțiune ale Expozițiunii naționale din 1819 sunt mașinele cu vaporu, ce atunci își facu prima lor aparițiune, — și litografia. Exposanți sunt 1662.

Până la acestu an, Expoziții nu sunt decatu numai în Francia; dela 1819 încolo străinii încep să imite pe Francesi.

A VI și VII Expozițiă se țin în 1823 și 1827, totu în curtea Luvrului, și intruni cea dintăi 1642 (deja o regresiune!) și cea d'a doua 1693 de exposanți industriali.

Expozițiunea VIII, IX și X cade în anii 1834, 1839 și 1844.

Sub domnia lui Louis-Philippe timpurile fiindu mai liniștite, industria francesă începe să prospereze. Acesta se vede din numărul cel crescîndu al exposanților. La 1 Maiu 1834, figură

în care a apărât socialismul creștin în contra progresului exploatării lucrătorilor de către capitaliști și ovrui.

Cehii și Germania.

Se anunță din Praga, că „Narodni Listy”, organul al junilor Cehi, a fost confiscat din cauza unui articol în care dicea, că guvernul austriac trebuie să se opună triumfului Germanilor în Boemia, pentru că înghițirea acestei provincii intră în programa Germaniei și că va veni ziua, când rezistența Cehilor în contra acestei din urmă puteri va fi recunoscută ca singura politică adevărată națională, din punctul de vedere al Austriei.

Streinii în Bulgaria.

Unu ucazăl al prefectului de poliție din Sofia ordonă, ca ori-ce strein să se depună în 25 de zile pașaportul său și să se înscrie în registrele poliției, pentru a stabili identitatea sa, altfel vor fi expulsați din Bulgaria. În virtutea aceluiași ucazăl, emigrații bulgari în țară trebuie să meargă pe la vetrele lor respective într-unu termen de trei zile.

Germania și Elveția.

„Gazeta de Voss” vorbindu de amenințările îndreptate de orecari foi oficiale la adresa Elveției, în urma expulării comisariatului de poliție Wohlgemuth, se exprimă astfel: „Asemenea amenințări s'au mai adresat Elveției, și au făcut rău Germaniei. Ați, când punem capăt pedepsei ce suferia Maliația, ca espiaje a crimei sale, și când, de altă parte, așteptăm înzadar o reparațiune din partea lui Mataafa, ar fi necesar să se evite conflicte cu unu stat liber, căci nefăcându această, n'amă pute găsi decât nouă eșecuri.

Intrigile Rusiei.

Correspondentul din Viena alu ziariului englesu „Standard” acuză pe Rusia de intrigi, ce potu turbura pacea Europei. Elu crede, că Rusia n'a isbitu în eforturile sale pentru a încheia o alianță turco-rusă și chiar pentru a-și asigura neutralitatea Turciei în cas de război.

Intențiile împărătesci.

O orecare nemulțumire se manifestă în sferele înalte din Berlin, din pricina puținei grabe ce se arată la curtea din Petersburg pentru a ficsa data călătoriei țarului la Berlin. Unu personaj rusu, care a trecut prin Berlin, a dat amănuntele următoare: Amănările și hesitațiunile rezultă din starea nervoasă în care se află împărătesa, care de când cu accidentul dela Borki, refuză cu desăvârșire să întreprindă vr'o călătorie pe drumu de fier, și voește să meargă la Berlin pe mare.

Împărătesa înainte de căsătoria sa era luterană; ea s'a făcutu ortodoxă

pentru motive politice; și până acuma era foarte nepăsătoare la ceremoniele cultului grecu. De când cu accidentul dela Borki, ea își petrece zilele închinată în fața sfintelor icoane.

Împăratul e de asemenea afectat; elu se ocupă puțin de afacerile publice, și partidul retrograd se folosese de acesta pentru a face să se aprobe unele măsuri draconice în privința provinciilor baltice, măsuri cari produc chiar în cercurile rusești o foarte rea impresie, căci se temu de represalii.

Austro-Ungaria și Rusia.

Scirea, că compania drumului de fier alu statului austro-ungar plănuiește cumpărarea drumurilor de fier orientale, care aparțin baronului de Hirș, a produs o viuă impresiune în cercurile politice rusești. Ele vedu în acestu fapt cucerirea pacnică a peninsulei balcanice de către Austro-Ungaria. Organele cele mai arătore din presa rusă îndemnă pe guvernul din Petersburg să ia măsuri preservative, ca bunăoară lărgirea gării Dunării actualmente neaccesibilă pentru corăbiile de război rusești.

SCRILE ȚILEI.

Poesia populară valahă. Profesorul „unguru” din Deva, Oskar Majland, a trimis societății „Kisfaludi” unu tractat despre: „Trăsurile caracteristice principale ale poeziei populare valahă”, care a fostu citit acolo de altu „unguru” Gustav Heinrich și primitu cu aplauze. După părerea lui Majland, materia mitologică a poeziei române sémână foarte mitologiei poporilor slave.—Noroc, că profesorului „unguru” numai i-se pare.

Ciangăii la Deva. „Sieb. Deutsch. Tgblt.” află din Deva: Foile din Buapesta au scrisu în săptămâna trecută multu despre Ciangăii colonizați în Deva și Hunedora; der noi nu vedem nimic din casele, ce aru fi să stea deja gata; nici unu unicu Ciangău n'a sosit încă în anul acesta. Singurul lucru ce vedem e, că unu ingineru se ocupă cu împărțirea pământului ce e să se dea Ciangăilor. — Apă'n piua!

Împușcatu la exercițiu. În săptămâna trecută a fostu împușcatu, cu ocaziunea exercițiilor garnisonului din Sibiu, unu soldat, anume Iosif Moldovanu din bat. 28 vânător. Glonțulu ia pătunsu în cap și l'a ucis imediat. Sărmanulu omu era tată de familie.

D'ale poștelor. Ministrul ungurescu de comunicații a ordonat cu privire la înmânarea scrisorilor și pachetelor postale, precum și a telegramelor, care

nu sunt adresate la unu nume, ci la o firmă: 1) Afară de scrisorile și pachetele adresate „poste restante” și provădute și numai cu o cifră, toate celelalte și telegramele trebuiesc adresate lămurit. 2.) Pentru a nu împedeca comunicațiunea, nu se vor respinge nici scrisorile și pachetele adresate defectuos, precum și cele adresate firmelor d. e. Hotelulu la „Butea verde”, Băcânia „La ciocanulu de aur” ș. a. 3) Pentru corecta înmânare decu la astfelu de adrese, nu erarulu, ci trimițitorulu suportă urmările. 4) Scrisori și pachete defectuos adresate se înmână numai acelor persoane, care se pot legitima prin certificat dela autoritatea industrială superioară, eventualu printr'unu extrasu acreditat alu împotocolării firmii. 5) Aceste certificate resp. estrase au să fiă oprite și ținute în evidență de către oficiulu poștal și telegraficu, care înmână, ori în originalu ori în copie acreditată de notaru. 6) Acele scrisori și pachete primite pe lângă recipisă, care sunt adresate la astfelu de firme neînprotocolate, ale căroru numir se deosebesc de numele cetățenesc alu proprietarulu prăvăliei, precum și acele scrisori și pachete, față cu care nu se pôte dovedi prin certificat dela autoritatea industrială dreptulu de a-le lua, se vor considera ca obiecte ce nu se pot înmâna provădându-se cu observațiunea „necunoscutu”

Dărimarea castelului Mayerling a începutu. Castelulu va fi înlocuit cu o mănăstire. Cătu pentru camera arhiducului Rudolfu, ea va fi păstrată și prefăcută în capelă.

Prelegere publică. Societatea științifică literară „Tinerimea Română” a avut erl, Duminecă, 23 Aprilie curentu, ora 1 jum. p. m. la Universitatea din Bucuresci ședință publică, în care d-lu M. P. Alexandrescu a ținutu o conferință intitulată: „Aspirațiunile Românilor se cuvina să fie mari”

Comora de aur din Șimleu-Silvaniei, ce a găsitu Ioan Olteanu a doua zi de Pasci, s'a depus în museulu ungurescu din Pesta. Obiectele găsite facu parte din tehnica artei din timpul emigrațiunei poporilor, ca și comorile găsite la Bacău și Petrosa în România. Comora din Șimleu-Silvaniei, dicu anticvarii unguri, a fostu a unei princese gotice, căci toate obiectele suntu podobe femeesci, care au pututu fi ascunse, când a fugit dinaintea lui Atila. Pe unu obiectu se vede simbolulu creștinismului goticu, crucea ariană; două din ele represintă figurile de lei.

Despăgubire pentru regali va cere orașulu Bistrița 840.110 fl.

Târgulu de primăveră alu Sebeșului a fostu de totu slabu, pentru că, fiindu celu de vite înainte Pascilor și celu de mărfuri tocmai după Pasci, poporul își cumpărase cele de lipsă la târgulu ce s'a ținutu în Alba-Iulia în săptămâna pa-timilor.

Preparatele pentru îngrijirea dinților și a gurei ale doctorulu Gust. Necesitatea sémțită în generalu de a afla mijloce cari să fiă apte de a combate stricăciunea dinților, ce se lătesce totu mai multu, a îndemnat pe *D-rulu Gust* a combina *Preparate* pentru îngrijirea dinților și a gurei, cari afară de materiile cele mai bune întrebuițate până acum spre acestu scopu mai conțin și medicamente eminentu antiseptice, adică cari lucră în contra putrediciunii. Cele din urmă sunt după cele mai nouă cercetări și experiențe apte a împedeca formarea de fermentațiune și putrediciune în gură și a întârziia progresarea înolnăvirei deja începute a dintelui.

Aceste preparate au totodată efectu curățitoru, conservatoru și plăcutu răcoritoru asupra organelor gurei.

Pregătirea și depositulu principalu alu acestor preparate s'a predatu d-lui farmacistu *Fr. Stenner* în Brașovu.

Moștenitorulu tronului român și presa streină.

„Presse” salută sosirea principelui Ferdinand de Hohenzollern la Bucuresci și-i urază să aibă calitățile bunicului și ale unchiului său. Diarele oficiale facu în urmă istoricul domniei Regelui Carolu I, dicându că nu s'a lăsat a fi intimidat la începutulu urcării sale pe tron, de reua influință a Franței și de abuzurile orientale ce domnia încă în România. Elu făcu din România unu Statu de progresu lămurit; pe când la Belgrad și Atena, din punctu de vedere politicu, s'au vedutu la ori-ce momentu schimbări de opiniune, Regele Carolu, cu ajutorulu d-lui Ionu Brătianu, menținea țera în calea liniștei și o silea astfelu să se pregătescă pentru marea acțiune ce va veni într'o zi. Acestei școli aparțin omienii din tânăra generațiune, ca d-nii Rosetti, Carp, Maiorescu, cari sunt represintanții politicei viitorulu.

„Fremdenblatt” felicită România pentru serbarea națională de Mercur și asigură, că dreptulu ce are a se desvolta liberu nu pôte găsi nicăiri amic mai bun și mai sincer decât în Austria. Principele Ferdinand are ca modelu pentru o domnie fericită pe Regele și Regina, cari au devenit adevărați Români și cari și-au câștigat considerația și venerația poporulu. Noulu guvern n'a avut încă multe ocaziuni ca să-și desvolte activitatea, der se vede din scri-

2447 de expozanți pe piața Concordiei, pe care a fostu decapitat Ludovicu alu XVI, la 1793. Celelalte două expozițiuni se țin pe câmpiile Eliseului, și intrunescu pe rând odată 3281 și altă-dată, în 1844: 3960 de expozanți.

Numărulu acesta considerabilu de expozanți trebuie adus în legătură cu desvoltarea industriei franceze, ce deja ocupă primul rang în Europa. Nu trebuie să uităm însă nici partea ce și-o avu introducerea drumurilor de fier.

A XI și cea din urmă Expozițiune națională s'a ținutu în 1849 cu 4532 de expozanți. Atracțiunea acestei expozițiuni a fostu: aparițiunea fotografiei, perfecționarea locomotivelor și diferitele aplicațiuni ale electricității.

Expozițiunile universale, seu, mai bine dicu, internaționale, se inaugurează cu cea din 1855, care e a XII în seriă.

Ca în parantesă, putem adăuga însă, că prima Expozițiune internațională s'a ținutu în 1851, la Londra. Englezii, profitându de relațiunile ce se stabiliseră deja între popore, grație mașinelor de vapor și telegrafelor, au ținutu ca ei să invite, cei d'întăiu, lumea industrială și artistică d'atunci la o serbare a pro-

gresului muncii omenesc. Der Englezii s'au mai condus și de idea fraternității poporilor, ideă ce făcuse atât de populară revoluția franceză din Februarie 1849.

Expozițiune internațională din 1851 a avut 30,000 de expozanți, dintre cari aproape jumătate străini. Din epoca acesta datăză marele palat alu Industriei ce se vede și ați pe *Champs Elysees* p'o întindere de 56,000 metri pătrați.

A XIII Expozițiune cade totu sub imperiulu lui Napoleonu III, și s'a ținutu în 1867 pe câmpulu lui Marte, avându 52,000 de expozanți. Întinderea acestei expozițiuni era de 165,816 metri pătrați, și, statisticele de acum 22 de ani ne spun, că numărulu vizitatorilor era pe zi de 140,000, seu în totalu de 30,000,000.

Deja se crezuse, că s'ar fi atinsu culmea în materiă de expoziții, când a XIV-a Expozițiune, din 1878, veni să arate lumii întregi, că vitalitatea industrială franceză n'are margini. Magnificulu palat *Trocadero*, construitu anume pentru Expozițiune, ce n'avea să se dovedească și ați superioritatea Expoziției de acum 11 ani peste toate celelalte. În decursu de 6 luni toate bogățiile lumii, toate capo-d'o-

perile inteligenții și muncii omenesci au statu expuse p'o vastă întindere de 745,530 de metri pătrați.

Când vom considera cifrele primei expoziții dela Paris și vom trece succesive dela cei 111 expozanți din 1793 la espozițiunea actuală, ce, după socoteala Englezilor, va fi cea mai strălucită, trebuie să mărturisim, că geniulu întreprindătoru alu Francesilor e departe d'a fi în decadență. Câte nenorociri nu trecu ore peste biata Franță dela 1793 încocu. Câte din nenorocirile acestea nu luară proporțiuni unor desastre! Câte calamități politice! Câte revoluțiuni sguduitoare însoțite de schimbări în forma de guvernământu! Câte miserii economice chiar! Și cu toate acestea ce progrese în industriă, în arte și științe în decursulu unui seculu atât de agitat!

Cu dreptu cuvântu decu Englezulu Iulius Price scrisu mai zilele trecute în „Pall Mall Gazette” următoarele:

„Expozițiunea franceză din anul acesta va fi cea mai colosală și cea mai extraordinară din câte s'au vedutu până ați în lumea întregă. Trebuie ca să fi vizitatu cineva lucrările de pe câmpulu lui Marte, pentru a-și pute da sémă de

iuțela uimitore cu care ele înaintă și în același timp d'ași pute face și o idee de magnificență fără precedentu ce privesce concepțiunea și execuțiunea lor”.

„Francesiloru le place să facă toate lucrurile în stilu grandiosu: eu sunt pe cale d'a dovedi încă odată, că se și pricepu la acesta. Expozițiune lor centenară, comparată cu miserabilele noastre cutiore ce le vedem la Kensington, e ceva de totu uimitoru.”

„Ei n'au cruțat nici muncă, nici bani. Niciu meschinu nu insultă privirea. Sentimentulu și gustulu artisticu se observă până și în cea mai mică șarpantă de fier. Bilanțulu acestei colosale opere e de natură a dovedi lumii întregi, că Franța totu mai e încă națiunea cea mai activă, precum și cea mai artistică dintre toate națiunile celelalte și că, odată decisă a face unu lucru, ea scie să se facă luntre și punte petru a-lu esecuta. Decu împrejurările politice nu voru turbura pacea Europei, expozițiune va atrage la Parisu jumătatea lumii civilizate, și cu dreptu cuvântu, căci ea va fi cea mai frumoasă din câte au figurat v'odată pe globu”.

șoara, pe care suveranul a adresat-o d-lui Lascăr Catargiu, câtă preșesce Elu lucrările guvernurilor precedente. Poporul va fi mulțumitor Regelui continuându-se opera de reforme agrare a d-lui Carp și protejându-se pe față îmbunătățirea sôrței populațiilor rurale, ceea ce va fi ținta tuturor ministrilor români. Regele Carol, care a fondat dinastia, este și fundatorul independenței țerei, și primirea entusiastă făcută principelui ereditar a fost de sigur expresiunea încrederii în inviolabilitatea autonomiei naționale. România aparține ei însăși, timpurile de aservire au trecut și corôna regală e simbolul libertății României, ție fôia oficiôsă.

„Pester Lloyd”, vorbind de primirea solemnă făcută principelui Ferdinand de Hohenzollern la Bucuresc, ție: Intr’o țeră ca România, unde până acum simțemintele dinastice n’avuseseră timpul necesar și nu găsiseră împrejurările cerute pentru a se înrădăcina, e demn de a se observa, că principele moștenitor, care nu se trage în linia dreptă din suveranul domnitor, a fost primit cu simpatia de cătră populație. Este sigur, că majoritatea poporului român se declară într’un mod sincer de acord cu regimul Regelui Carol, nu pentru-că acestă simțiment e inspirat de tradiție, ci pentru că și dă forte bine sêmă de situație internațională a României. Aceste simțimente găsesc expresiunea lor în primirea căldurosă ce partidele mari din țeră fac principelui moștenitor.

Correspondentul diarului „Standard”, la Viena, constată sinceritatea manifestațiilor ce s’au făcut la Bucuresc, în privința dinastiei române, cu ocazia sosirii principelui Ferdinand de Hohenzollern. Jurnalul englesu adaogă, că acesta e o combatere a aserțiunilor panslaviștilor, cari pretind că peninsula balcanică, întrégă, a devenit rusofilă.

„Gazeta Germaniei de Nord” ție, că primirea simpatică făcută principelui moștenitor al României la sosirea sa în Bucuresc e un eveniment care are o mare însemnătate politică și care va întări dinastia; ceea ce e absolutamente trebuincios e, să se asigure României stabilitatea și dezvoltare instituțiilor sale. Fôia germană amintescă trecutul turburat al țerii. Ea adaogă că rezultatele obținute din punctul de vedere al atitudinii sincere a națiunii române față de Regele Carol și în ceea ce privește consolidarea dinastiei, sunt rezultate cari vor isbi pe cei cari urmăresc cu atenție de 25 de ani încôce politica României.

Principalul merit al acestei situații revine regelui, care a isbit, într’un timp relativ scurt, să transforme taxa și s’o claseze în numărul și în rangul Statelor civilizate din Occident. Acestă politică prudentă și răbdătoare a creat pe marginele Dunărei o organizație ale cărei fructuri pot aprecia privind armata, care a dat un așa de prețios concurs Rusiei în timpul războiului din Orient.

Gazeta termină articolul său amintind solicitudinea pe care regele o dovedea ieri încă țeranilor. Acestă solicitudine, decă se ține sêmă de epocă, amintescă celalalt, Hohenzollern, Frederic-Wilhelm I, care voia să fiă în același timp regele soldaților și regele țeranilor săi.

Actele

despre succesiunea la tronul României.

Jurnalul al consiliului de miniștri.

Consiliu ministrilor, în ședința sa dela 16 Aprilie 1889, luând în deliberare referatul d-lui președinte al consiliului și ministru de interne cu Nr. 693 de adi, în cuprinderea următoare:

„Prin Mesagiul Tronului din 15 Noemvre 1880, s’a supus adunărilor legiuitoare cestiunea, atât de importantă pentru viitorul țerei, a succesiunii la tron. Adunările au fost înseiinate, că acestă succesiune se va regula conform prescripțiilor constituționale, ție actele privitoare la acestă regulare se vor pune în cunoștința lor.”

„Conform promisiunilor Mesagiului, comisiunile de răspuns la adresa tronului, din ambele adunări, au primită comunicarea a patru acte, cari sunt cele următoare:

„I. Scrisoarea A. S. R. Domnitorului României adresată cătră A. S. R. Principele Carol Antoniu de Hohenzollern.

„II. Scrisoarea A. S. R. Carol Antoniu de Hohenzollern cătră A. S. R. Domnului României.

„III. Actul familiei princiare de Hohenzollern.

„IV. Scrisoarea A. S. R. Principelui Leopold de Hohenzollern cătră A. S. R. Domnului României”. Din aceste acte rezultă că în lipsă de succesori direcți ai M. S. Regelui, și în fața renunțării făcute de A. S. R. Principele Leopold, fii A. S. R. Principelui Leopold, Augustul frate al Maiestății Sale, sunt, conform Constituției, chemați la succesiunea tronului.

„Senatul și adunarea deputaților prin adresele lor votate în ședințele din 3 și 6 Decemvre 1880, iau act de aceste importante declarații și constată, că succesiunea este regulată, conform cu art. 83 din constituția țerei. În urma acestora, fiul cel mare al A. S. R. Principelui Leopold, Guillaume, Principe ereditar de Hohenzollern, prin scrisoarea sa din 29 Decemvre 1886, a declarat asemenea, că renunță la drepturile sale de succesiune eventuală la corôna României.”

„Prin votul său dela 14 Martie 1889, Senatul a votat, în unanimitate, o moțiune, care înscrie în apelul său nominal pe al doilea fiu al A. S. R. Principelui Leopold, Principele Ferdinand, cu următorul titlu: Alțea Sa Regală Ferdinand, principe al României, moștenitor presumpțiv al corônei.

„In vederea celor ce precad, subsemnatul vă rogă, D-lor miniștri, să-l autorizați a publica în „Monitorul oficial” cele patru acte comunicate adunărilor în 1880, precum și scrisoarea A. S. Principelui Guillaume din 29 Decemvre 1886, care completează aceste importante declarații.

„Aceste acte, d-lor miniștri, sunt de un interes capital pentru viitorul României, legat de gloriosele destine ale familiei domnitoare, pentru stabilirea instituțiilor noastre, pentru regulata transmisiune a puterii suverane. Ele stabilesc ordinea succesiunii la tronul țerei, conform spiritului și textului pactului nostru fundamental, acestă tradițională legătură între țeră și Dinastia sa.”

Aprobând motivele din acest referat,

Decide:

Autorisă pe d-l președinte al consiliului și ministru de interne a publica în Monitorul oficial cele patru acte menționate în acest referat, comunicate Adunărilor legiuitoare în sesiunea ordinară dela 15 Noemvre 1880, precum și scrisoarea din 29 Decemvre 1886, pe care A. S. Principele Guillaume, principe ereditar de Hohenzollern, a adresat-o M. S. Regelui României.

L. Catargiu, G. Vernescu, Generalul G. Manu, Al. Lahovari, N. L. Gerasi, C. Boerescu. (Va urma).

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS”

(Serviciul biurolui de coresp. din Pest)

Paris, 6 Maiu. — Președintele republicii Carnot mergend pe drum cătră Versailles a fost aclamat de poporație.

În adunarea din sala oglinzilor a ținut președintele senatului Leroyer o vorbire țiecând, că revoluția dela 1789 n’a lăsat moștenire numai doctrine, ci a dat și bune învățături. Rogă pe președinte să-l ridice spre a face pe toți Francesii ca prin concesiuni reciproce să-și unescă nișintele lor cu scop de a seversă marea operă națională.

Carnot ție răspundend, că fundarea republicii de adi a încoronat opera neperitoare începută înainte cu o sută de ani și acesta a fost ținta, care după atâtea experiențe cutrierătoare și amare avea să se atingă. Franca a rupt-o cu desevșire cu puterea personală a unui bărbat, ori-ce titlu ar lua el. Franca nu recunoșce alți suverani ai ei, decăt

lele aduse de aleșii națiunii. În fine Carnot apelă la Francesi, ca să încoroneze veacul glorios al progresului și al libertății dându-și cu toți mâna de împăcare și unindu-se toți în iubirea comună pentru binele public.

Paris, 6 Maiu. Un individ cu numele Perry, magazină la marină, a tras cu revolverul asupra președintelui republicii Carnot, care se afla în trăsura. Carnot nu a fost rănit, trăsura lui a continuat drumul. Atentatorul a fost arestat. Mulțimea adencu turburată a voit să-l masacreze. Revolverul a fost implit numai cu prav. Perry a declarat, că n’a voit să omore pe nimeni, ci a voit să atragă numai atenția asupra-și pentru-că este victima unei nedreptăți.

Londra, 6 Maiu. Sciri sosite din Petersburg spun, că țarul a găsit pe masa lui de lucru un diar nihilist și o scrisore cu capul de mort, în care i-se anunță, că morțea lui este hotărâtă. Șeful poliției Pouteline a fost destituit. Urmasul lui este Winogradoff.

Cursul pieței Brașov

din 5 Maiu st. n. 1889.

Bancnote românesce	Cump.	9.80	Vend.	9.88
Argint românesc	-	9.25	-	9.80
Napoleon-d’ori	-	9.36	-	9.89
Lire turcesc	-	10.60	-	10.70
Imperial	-	9.60	-	9.70
Galbin	-	5.50	-	5.52
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	101.—	-	—
„ ” ” 5%	-	98.50	-	99.—
Ruble rusesce	-	126.—	-	127.—
Discontul	-	6 1/2—8%	-	pe an.

Cursul la bursa de Viena

din 4 Maiu st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	102.50
Renta de hârtă 5%	-	97.20
Imprumutul căilor ferate ungare	-	142.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	-	100.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	-	113.—
Bonuri rurale ungare	-	105.10
Bonuri cu clasa de sortare	-	105.10
Bonuri rurale Banat-Timiș	-	105.10
Bonuri cu cl. de sortare	-	105.10
Bonuri rurale transilvane	-	105.10
Bonuri croato-slavone	-	105.—
Acțiunile băncii austro-ungare	-	908.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	-	309.75
Acțiunile băncii de credit austr.	-	299.50
Galben împărătesc	-	5.62
Napoleon-d’ori	-	9.99 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	57.95
Londra 10 Livressterlinge	-	118.70

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Influența și importanța gimnasticeii.

[Urmare.]

Precum gimnastica influențază asupra dezvoltării peptului, tot asemenea lucră asupra tuturor organelor corpului întărindu-le și oțelindu-le. Nică cea mai mică parte din organismul omenesc nu rămâne în stagnație, ci în tôte se promovează procesul vieții. Simțul vital se potențază și omul, în conștiința forțelor, a prosperității sale, se simte ca și pătuns de un nou principiu de viață, din care rezultă mulțumirea cu sine și fericirea. Da, în mulțumirea cu sine în sentimentul, că e fericit, se cuprinde bunul cel mai înalt din viața pământescă.

Un milionar, căruia îi lipsesc sănătatea și în urma căreia, indispoșia, melancolia, amărăciunea, îi apasă sufletul și inima, ore nu se simte de cece ori mai nefericit, decăt un sêrmăn, care n’are nică para chiôră, der este viguros, robust, are un trup sănătos și în acesta un suflet pururea trêz și vesel?

Der gimnastica pe lângă aceea, că contribuie în mod puternic la susținerea sănătății, apărându-ne contra tuturor influențelor climatice, a intemperțiilor, suportând privațiunea de tot felul, fôme, sete, greutăți, necazuri cu mai multă ușurătate, făcându-ne rezistenți și perseveranți în tôte, mai înaltă valôrea omului și din alte puncte de vedere.

Este sciut, că prin exercițiile corporale venim în tott momentul în poziția d’a ne apreția forțele noastre, suntem conșii de puterea noastră. Conșii fiind de puterea noastră, avem încredere în noi, în fața pericolului ne scim da iute sêmă asupra mijlocelor ce trebuiesc folosite, spre a-l încunjura sau a-l întâmpina, va să ție suntem rezoluți. Resoluțiunea, ca o urmare a încrederii în sine, este de cea mai mare însemnătate în tôte acțiunile vieții noastre, mergend mâna în mâna cu voința. În rezoluție și în voința tare și firmă se cuprinde garanția cea mai sigură pentru succesul tuturor întreprinderilor noastre.

Am avut ocașiune adeseori a mă

convinge în orele de instrucție din gimnastică, că unii elevi, neavend conștiință de puterea și dibăcia lor, adecă lipsiți de încrederea în sine, recerându-se ca să eșecute un exercițiu, care pretindea o acțiune momentană, se arătau fricoși codindu-se. Inzadar sufletul făcea apel la corp cercend a-l pune în mișcare, căci acesta în inerția și nătângia lui nu se încumeta a eșecuta cu promptitudinea recerută mandatul spiritului. Corpul era neascultător cătră spirit, fiind că-i lipsea exercițiul necesar și era prin urmare un servitor neplăcut și neșact al spiritului. Decă însă corpul prin exerciții corăspundătoare și-ar fi căștigat desteritatea și mobilitatea recerută, atunc impulsivitatea momentană a sufletului, trecend asupra corpului, acesta în, conștiința abilității sale, numai decăt ar fi fost pus în mișcare eșecutand ceea ce i s’a mandat.

Influența corpului asupra sufletului este o cestiune de mare însemnătate în viața omului. Sistemul cerebro-spinal, precum și cel ganglionar, ca regulatorii vieții noastre spirituale și ca

unii cari producă corespondența între spirit și corp, au o înriurintă decisivă asupra tuturor productelor și acțiunilor noastre spirituale. Fortificându-se și oțelindu-se corpul, ambele aceste sisteme, ca făcend parte din corp, încă se vor afla într’o stare prosperă și sănătoșă. Din contră lipsa de sănătate, slăbiciunea și depresiunea corpului, face ca și aceste sisteme să sufere, producend-se o funcționare anormală a lor și prin urmare o impresiune nefavorabilă, ba chiar bolnăvicioșă asupra spiritului. Se pôte afirma cu tôte siguranțea, că sistemul cerebro-spinal și cel ganglionar își transmite starea sa și asupra productelor spiritului. Căci cum s’ar pôte esplica altfel coloritul vesel, suridător și plin de viață ce transpiră din operele unora, de o parte, și pesimismul, melancolia și tristețea ce se observă în produsele altora. Omului sănătos și mulțumit cu sine tôte îi surid, ție celui bolnăvicios și apăsător de dureri, și lumina îi face rău.

(Va urma.)

